

Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtioneuvoston asetusta televisio- ja radiotoiminnasta (VNA 1245/2014). Asetuksella vahvistettaisiin ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmatuntikohtainen kustannus sekä ääni- ja tekstityspalvelun osuuksia koskevat kiintiöt seuraavaksi kahdeksi kalenterivuodeksi. Lisäksi säädettäisiin määräaikaisesta poikkeuksesta, jonka nojalla tekstityspalvelu voitaisiin julkisen palvelun ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten osalta toimittaa muutaman tunnin viiveellä.

Asetus tulisi voimaan 1.1.2017.

1 Nykytila

Ohjelmistojen saattamisesta näkö- ja kuulorajoitteisten saataville säädetään tietoyhteiskuntakaaren (917/2014, jäljempänä TYK) 211 §:ssä. Suomen- tai ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin on liitettävä tekstitys sekä muihin ohjelmiin selostus tai palvelu, jossa tekstitetyn ohjelman teksti muutetaan ääneksi (ääni- ja tekstityspalvelu) siten kuin 211 §:ssä säädetään. Erityisryhmien palvelu on Yleisradio Oy:stä annetussa laissa (1380/1993) määritetty yhdeksi julkisen palvelun tehtäväksi. Ääni- ja tekstityspalvelu on tämän vuoksi liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun ohjelmistoihin. Jotta moniarvoinen viestintä toteutuisi myös näkö- ja kuulovammaisten osalta, on erityisryhmiä palvelevasta velvoitteesta katsottu tarpeen säätää myös kaupallisten televisiotoiminnan harjoittajien osalta.

Valtioneuvosto on antanut 18 päivänä joulukuuta 2014 asetuksen televisio- ja radiotoiminnasta (1245/2014, jäljempänä asetus). Asetuksen 8 §:n mukaan ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä ohjelmistotoimiluvan haltijan ohjelmistoihin, jos 1) ne ovat vapaasti vastaanotettavissa; niitä voidaan vastaanottaa valtakunnallisesti; ne sisältävät päivittäin suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia; ja 4) ne sisältävät päivittäin uutisia ja ajankohtaisohjelmia. Liikenne- ja viestintäministeriö vahvistaa päätöksellään ne 8 §:n 1 momentissa tarkoitettut ohjelmistot, joihin ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä. Voimassa olevan LVM:n päätöksen mukaan näitä ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen.

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset muun kuin julkisen palvelun televisiotoiminnan harjoittajille eivät saa ylittää yhtä prosenttia televisiotoiminnan harjoittajan edellisen tilikauden liikevaihdosta. Tv- ja radiotoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmatuntikohtainen laskennallinen viitekustannus vuosina 2015 ja 2016 on 1) äänen liittämisestä ohjelmistoihin 70 euroa ja 2) tekstityksen liittämistä suomen- tai ruotsinkielisiin ohjelmiin 440 euroa. Valtioneuvoston asetuksella tulee TYK 211 §:n 4 momentin mukaan vahvistaa kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmatuntikohtainen kustannus.

Ohjelmille, joihin ääni- ja tekstityspalvelu tulee liittää, voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää asteittain nousevat kiintiöt osuuksina ohjelmatunneista. Yleisen edun televisiotoimintaan kuuluvien ohjelmistojen osalta kiintiö voi olla vuosina 2011 – 2016 ohjelmista 10 – 50 prosenttia ja julkisen palvelun ohjelmista 50 – 100 prosenttia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä. Ääni- ja tekstityspalvelun osuuksista yksi kolmasosa ohjelmatunneista voidaan toteuttaa televisiotoiminnan harjoittajan tilausohjelmapalvelussa (asetuksen 7.2 §).

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi

Ääni- ja tekstityspalvelua ei tarvitse liittää musiikkiesityksiin eikä urheiluohjelmiin. Musiikkiesityksillä tarkoitetaan TYK 211 §:ssä musiikkivideoita ja konserttitaltiointeja taikka muita yksinomaan musiikista koostuvia esityksiä tai ohjelmia.

Viestintävirasto valvoo, että televisioyhtiöt täyttävät laissa ja asetuksessa säädettyt ääni- ja tekstityspalveluvelvoitteensa. Vuonna 2015 Viestintävirasto tarkasteli ääni- ja tekstityspalveluvelvoitteen toteutumista Yleisradion osalta lähtökohtaisesti ohjelmistokohtaisesti. Lastenohjelmien osalta velvoitteen täyttymistä arvioitiin kuitenkin yhtiökohtaisesti, koska niitä koskeva velvoite oli ensi kertaa laissa vuonna 2015 ja kyseessä oli siirtymävaihe. Äänipalvelun osalta Yleisradio täytti velvoitteensa kattavasti kaikkien muiden ohjelmistojen paitsi Yle Fem -kanavalla esitettyjen SVT Worldin vieraskielisten ohjelmien osalta. Tekstityspalvelun osalta velvoite täyttyi puolestaan kaikkien muiden kanavien paitsi Yle TV1 -kanavan osalta. Yle TV1 -kanavalla tekstitettyjen ohjelmien prosenttiosuus oli 79 vaaditun 90 sijaan. Viestintävirasto on kiinnittänyt lisäksi huomiota siihen, että tekstityspalvelun sisältävien ohjelmien osuus Yle TV1 -kanavalla on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna ja piti kehitystä tältä osin erityisen huolestuttavana. Yleisradion mukaan tekstityspalveluvelvoitteen toteuttaminen erityisesti Yle TV1 -kanavan kaltaisilla kanavilla, joilla esitetään paljon suoria lähetyksiä, on lähes mahdotonta. Suomen markkinoilla ei Yleisradion mukaan ole vielä sellaista puheentunnistusteknologiaa, joka mahdollistaisi suorien lähetyksien, kuten keskusteluohjelmien, tekstittämisen. Yleisradio on kertonut jatkavansa puheentunnistusjärjestelmän kehittämistä edelleen yhteistyössä eri teknologiakehittäjien kanssa.

Kaupalliset televisioyhtiöt, joita TYK 211 §:n mukainen ääni- ja tekstityspalveluvelvoite koskee, ovat Viestintäviraston mukaan täyttäneet velvollisuutensa kohtuullisen hyvin.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Velvoite saattaa tietty osuus kalenterivuoden ohjelmistosta näkö- ja kuulorajoitteisten saataville edistää näkö- ja kuulovammaisten oikeutta vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä.

Esityksen tavoitteena on vahvistaa ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmistokohtainen kustannus seuraavaksi kahdeksi kalenterivuodeksi TYK 211 §:n 4 momentin mukaisesti sekä päivittää asetuksen 11 ja 12 §:n mukaiset ääni- ja tekstityspalvelun osuuksia koskevat kiintiöt.

Julkisen palvelun ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetyksien osalta ehdotetaan säädettäväksi määräaikainen poikkeus, jonka nojalla tekstityspalvelua ei tarvitse toimittaa reaaliaikaisena, vaan se voidaan tarvittaessa toimittaa muutaman tunnin viiveellä.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ylläpidetään näkö- ja kuulovammaisten edellytyksiä moniarvoiseen viestintään. Palvelut hyödyttävät myös ikäihmisiä sekä suomen kieltä opiskelevia, kuten maahanmuuttajia.

Esityksellä parannetaan Yleisradion mahdollisuuksia tarjota laadukkaita tekstityspalveluja silloin, kun kyse on suorista lähetyksistä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot: [lausuntoyhteenveto]

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi

5 Yksityiskohtaiset perustelut

9 §. Asetuksen 9 pykälässä vahvistetaan ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmatuntikohtainen kustannus seuraavalle kahdelle vuodelle. Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva kustannus lasketaan kertomalla pykälässä vahvistettavat kustannukset palvelujen tuntimäärällä. Pykälässä vahvistettavat määrät perustuvat liikenne- ja viestintäministeriön ulkopuoliselta konsultilta tilaamaan selvitykseen (LVM Julkaisuja 19/2012). Siinä on huomioitu muun muassa varsinaisten palvelujen tuottaminen, niiden vaatima lähetyskapasiteetti sekä uusintojen vaikutus tuntikohtaiseen hintaan.

11 §. Asetuksen 11 pykälän 1 momenttia muutetaan siten, että ääni- ja tekstityspalvelujen tarjoamiselle säädetty osuus asetuksen 7 pykälän 1 momentissa tarkoitettulla tavalla laskettavista vuotuisista ohjelmatunneista vahvistetaan toimiluvan nojalla lähetettävien ohjelmistojen osalta seuraavaksi kahdeksi vuodeksi. Ohjelmatunneilla tarkoitetaan varsinaisten ohjelmien kestoa ilman mainoksia.

Kumotaan 2 momentti.

12 §. Asetuksen 12 pykälän 1 momenttia muutetaan siten, että ääni- ja tekstityspalvelujen tarjoamiselle säädetty osuus asetuksen 7 pykälän 1 momentissa tarkoitettulla tavalla laskettavista vuotuisista ohjelmatunneista vahvistetaan julkisen palvelun ohjelmistojen osalta seuraavaksi kahdeksi vuodeksi.

Asetukseen lisätään uusi 2 momentti, jonka mukaan julkisen palvelun ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten osalta tekstityspalvelu voidaan vuosina 2017 ja 2018 toimittaa uusintalähetyksen yhteydessä. Säännöksen tavoitteena on parantaa tekstityspalvelun laatua julkisen palvelun ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten osalta. Uusinta, johon tekstitys on liitetty, on lähetettävä muutaman tunnin kuluessa suorasta lähetyksestä. Muutamalla tunnilla tarkoitetaan ohjelman luonteesta riippuen 2 – 5 tunnin viivettä.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi

Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

9 §

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamisesta aiheutuva ohjelmatuntikohtainen laskennallinen viitekustannus vuosina 2017 ja 2018 on:

- 1) äänen liittämistä ohjelmistoihin 70 euroa;
- 2) tekstityksen liittämistä suomen- tai ruotsinkielisiin ohjelmiin 440 euroa.

11 §

Ääni- ja tekstityspalvelun osuuden kalenterivuoden ohjelmatunneista on valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävien 8 §:ssä tarkoitettujen ohjelmistojen osalta oltava seuraava:

Vuosi	Tekstityspalvelun osuus ohjelmatunneista, suomen- ja ruotsinkieliset ohjelmat	Äänipalvelun osuus ohjelmatunneista, muut kuin suomen- tai ruotsinkieliset ohjelmat
2017	50 %	50 %
2018	50 %	50 %

12 §

Tekstityspalvelun osuuden kalenterivuoden ohjelmatunneista on julkisen palvelun ohjelmistojen osalta oltava 100 % vuosina 2017 ja 2018.

Julkisen palvelun ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten osalta tekstityspalvelu voidaan vuosina 2017 ja 2018 toimittaa uusintälähetysten yhteydessä. Uusinta, johon tekstitys on liitetty, on lähetettävä muutaman tunnin kuluessa suorasta lähetyksestä.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 2017.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi